

USAID
NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

REKK REGIONAL CENTRE
FOR ENERGY
POLICY RESEARCH

National
Association of
Regulatory
Utility
Commissioners

Procesi Buxhetor për Rregullatorët në Lituani dhe Letoni

nga prof. V.Jankauskas

Prezantuar në

Punëtorinë e NARUC/ERA mbi Rregullimin e Kompanive të
Shërbimeve Publike në Ekonomi të Tregut

14-16 prill 2008, Prishtinë

Center for
Energy and Natural Resources

- *Lithuanian NCC* (rregullatori i energjisë) financohet nga buxheti shtetëror
- Në buxhetin kombëtar ndahet një linjë e veçantë buxhetore për të
- Pagat e punonjësve rregullohen nga ligji mbi shërbimin civil (kategoritë, klasat, titujt, niveli i pagave)
- Pagat e komisionerëve rregullohen me një ligj tjetër
- Shpenzimet tjera janë modeste dhe miratohen sipas parimit të standardizimit me agjencitë tjera shtetërore

- NCC i paraqet planin e vet për vitin e ardhshëm Ministrisë së Financave
- MF mund të propozojë zbritjen e ndonjë shpenzimi buxhetor
- Projektbuxheti kombëtar miratohet në Këshillin e Ministrave dhe i prezantohet Parlamentit
- Projektbuxheti diskutohet brenda komisioneve të ndryshme në Parlament dhe NCC ka të drejtë që ndërkohë të kërkojë revidime të mjeteve që i alokohen
- Pas miratimit nga Parlamenti, buxheti kombëtar shndërrohet në ligj, por ndonjëherë ndodh që të rishqyrtohet pas gjashtë muajsh

- NCC disa herë ka parashtruar propozimin që të ndryshohet legjislacioni, për t'i mundësuar sistemin e buxhetit të pavarur
- Kjo ide është përkrahur nga institucione të ndryshme ndërkombëtare
- Ekzistonte edhe precedenti: Autoriteti Rregullativ për Komunikacion ka buxhet të pavarur
- Qeveria nuk deshë që t'i lejojë më shumë liri NCC-së
- Opinioni publik gjithashtu e kundërshtonte këtë (NCC mund të ngrisë tarifën për kompanitë e shërbimeve publike, në mënyrë që të ketë buxhet më të lartë)

- Komisioni i Kompanive të Shërbimeve Publike në Letoni (rregullator i shumëfishtë) financohet nga pagesat që kryhen nga ndërmarrjet e rregulluara
- Norma vjetore e këtyre pagesave nuk mund të kalojë 0.2% të qarkullimit neto në vitin financiar paraparak, të kompanive të rregulluara që ofrojnë shërbime publike
- Sipas ligjit mbi rregullatorët, Këshilli i Ministrave përcakton çdo vit normën e tarifës për rregullimin e kompanive të shërbimeve publike për secilin lloj ndaras
- Zakonisht norma e tarifës për të gjitha llojet e kompanive të shërbimeve publike përcaktohet në 0.2% të qarkullimit neto të shërbimit të rregulluar në vitin paraparak
- Në sektorin e hekurudhave, tarifa për shërbimet publike të infrastrukturës hekurudhore për kargo bartësit është 0.1%

- Rregullat e pagesës në buxhetin e Rregullatorit përcaktohen me Vendimin e Këshillit të Ministrave të Letonisë, të datës 29 dhjetor 2004
- Të gjitha kompanitë e rregulluara paguajnë 0.2% të qarkullimit të tyre në vitin paraprak
- Nëse kompanitë e rregulluara kryejnë disa aktivitete të rregulluara, totali i pagesës nuk do të duhej të kalojë normën prej 0.2%
- Pagesat duhet bërë në katër pjesë të barabarta deri më 10 janar, 10 prill, 10 korrik dhe 10 tetor
- Çdo vit, deri në datën 30 janar, duhet të realizohet një pagesë nga kompanitë e rregulluara përmes të cilës bëhet përputhja e shumës së paguar me proporcionin gjegjës të qarkullimit real